

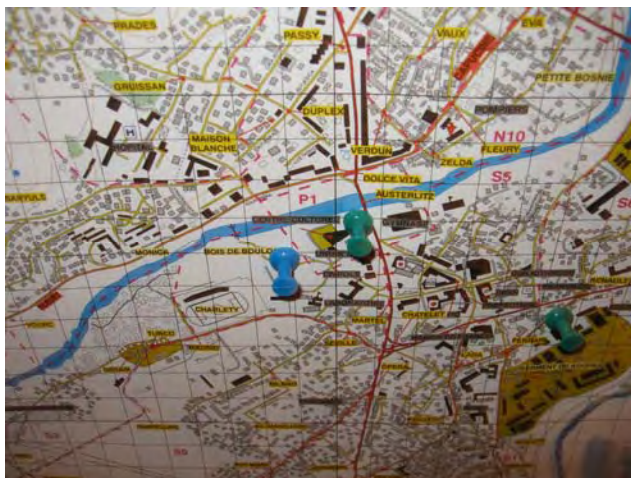
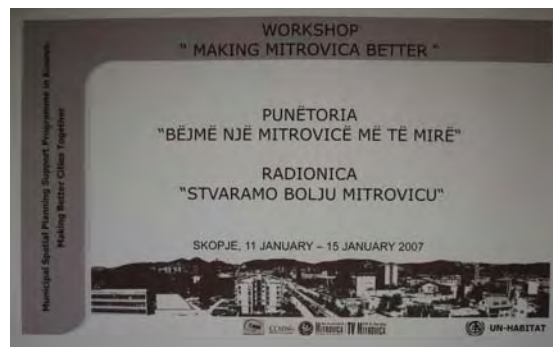
STVARAMO BOLJU MITROVICU

RADIONICA VIZIONIRANJA – KVALITET ŽIVOTNE SREDINE U MITROVICI

*Radionica
je bila
usredsređe
na na ideje
za
poboljšanje
životnih
uslova u
Mitrovici
(na Jugu i
Severu).*

Od 11 januara do 15 januara, jedna kreativna i intenzivna radionica održana je u Skoplju – BJR Makedonija, koja je obuhvaćala civilno društvo i stručne planere sa Juga i Severa Mitrovce na vizioniranju problema i ideja za poboljšanje životne sredine u Mitrovici.

Ova radionica je bila organizovana od strane UN-HABITAT-ta na Kosovu u saradnji sa Centrom za Razvoj Civilnog Društva, radija Kontakt-Plus, Izgradnja Komuniteta Mitrovica i RadioTV- Mitrovica. Učesnici su bili predstavnici civilnog društva, medijskih organizacija, i građana Juga i Severa, mobilizovanih od

Mapa Mitrovice – Igle pokazuju mesta vezana za uspomene učesnika..

strane suorganizatora - organizacija civilnog društva i medijskih organizacija (2x10 građana + 2 predstavnika od strane svakog suorganizatora). Takođe su učestvovali i 6 stručnih urbanih planera sa Juga i Severa Mitrovice, kao i 6 predstavnika UN-HABITAT-a.

Centar Skoplja noću

Učesnici tokom predavljanja radionice.

***Privredna
Krizna i nizak
kvalitet života
koji trpe ljudi u
oba dela grada,
su bile početne
tačke za ideje i
dijalog između
dva komuniteta***

SVRHA I DOSTIGNUĆE

Svrha radionice je bila da se u jednoj neformalnoj postavci israže mogući problemi i aktivnosti za poboljšanje kvaliteta delovanja za poboljšanje kvaliteta životne sredine za sve građane Mitrovice. Privredna kriza i nizak kvalitet života, sa kojim se suočavaju ljudi kako na Jugu tako i na Severu grada, bile su početne tačke za ideje i dijalog između dva komuniteta.

Izražavajući svoje brige i želje, ljudi sa obe strana grada, su istakli zajedničke probleme, i radili su zajedno da bi pronalazili rešenja koja će biti korisna za sve.

Aktivnosti radionice tokom izlaganja

OEBS je osigurao luksuzan prevoz

Radionica je postigla angažovanje i osposobljavanje civilnog društva i medijskih organizacija na Jugu i Severu, kao i jačanje dijaloga i saradnje između organizacija civilnog i stručnih planera iz Južne i Severne Mitrovice.

MULTI-VIZIONISANJE

Koristeći metodu multi-vizionisanja, sve moguće ideje su razmotrene na veoma kreativan način. Multi-vizionisanje životne sredine Mitrovice, znači, da su svi bili slobodni da predstavljaju svoju viziju i ideje, bez potrebe da se one integrišu u jednu jedinu viziju. Iako, ovaj prilaz otvara put za razne vizije Juga i Severa, svrha je

bila da se otvoreno raspravljaju zajednički i protivni elementi razvijenih vizija i ideja, rezultirajući u jednu zajedničku izjavu Vizije za dalji razvoj Mitrovice na kratkoročni (2012) i dugoročni rok (2022).

CILJEVI

Radeći zajedno

Ciljevi radionice bili su postavljeni prema sledećem redu:

*Osposobljavanje civilnog društva i lokalnih medija na sferi uključivog prostornog i komunitarnog planiranja za poboljšanje uslova kvaliteta života u Južnoj i Severnoj Mitrovici.

* Jačanje dijaloga i saradnje između organizacija civilnog društva Južne i Severne Mitrovice.

* Jačanje dijaloga i saradnje između organizacija civilnog društva i stručnih planera Južne i Severne Mitrovice.

“Probijanje leda” sa roze loptom

METODOLOGIJA

Radionica je koristila puno metoda, kao: seansa priča, seanse vežbi, paralelne radne grupe, seanse za razmenu iskustava, prateće aktivnosti i multi-medijalne prezetnacije.

Seanse su bile u stanju da počnu sa mešovitim radnim grupama i odvojenom grupom planera, da bi se završile sa plenarnim diskusijama.

Učesna priča je istakla mesta za koja su snazno vezana uspomene građana

PRIČANJE PRIČA

Seansa priča je bila jedno virtualno putovanje, jedno predstavljanje učesnika preko govora od 5 minuta, opisujući jedno mesto/događaj. Ova seansa je unela duh radionici prepričavanjem događaja i otkrivanjem uspomena i lepih trenutaka iz detinjstva. Ova seansa je omogućilai učesnicima da pokažu koliko obožavaju svoj grad: grad sa najboljom geografskim položajem i rekama, koje bi poželeo svaki grad na Kosovu, grad sa veličanstvenim rađanjem sunca.

Učesnici postavljaju beleške na mapi obeležavajući mesta iz njihov uspomena

“Osposobljavanje civilnog društva i lokalnih medija”

“Jačanje dijaloga i saradnje”

MENTALNA MAPA

Postavljajući podatke na mapu Mitrovice, obeležavajući mesta iz svojih sećenja. Ovo je dovelo do stvaranja mentalne mape

Učesnici sastavljaju mentalnu mapu Mitrovice, koja sjedinjuje uspomene i posebna mesta is seanse priča

“Mentalna Mapa” Mitrovice

PROBIJANJE LEDA

Svako jutro, jedna kratka seansa je bila namenjena za nešto zabavno i opuštajuće da bi se “probio led” i pripremili se za dan.

Slobodne aktivnosti su bile dobar način za početak svakog dana.

ODABIRANJE TEMA

Učesnici su bili podeljeni u 5 mešovite radne grupe. Svaka grupa je prodiskutovala najznačajnije teme i probleme za Mitrovicu sada i u budućnosti.

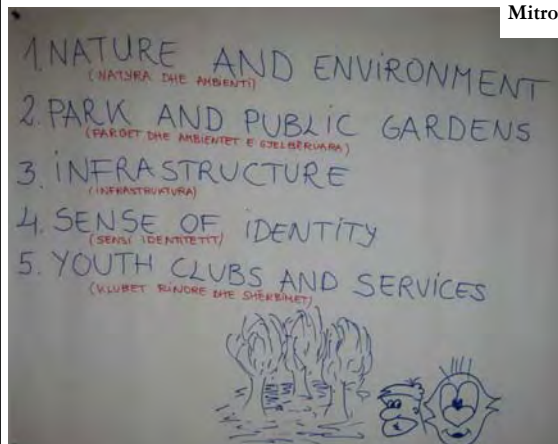
Na plenarnoj diskusiji, predstavljeni su problemi i identifikovana su mnoga zajednička pitanja. Potom grupa je odredila 5 "najvažnije" teme problema. Ove teme su bili vodilje na ostalim seansama.

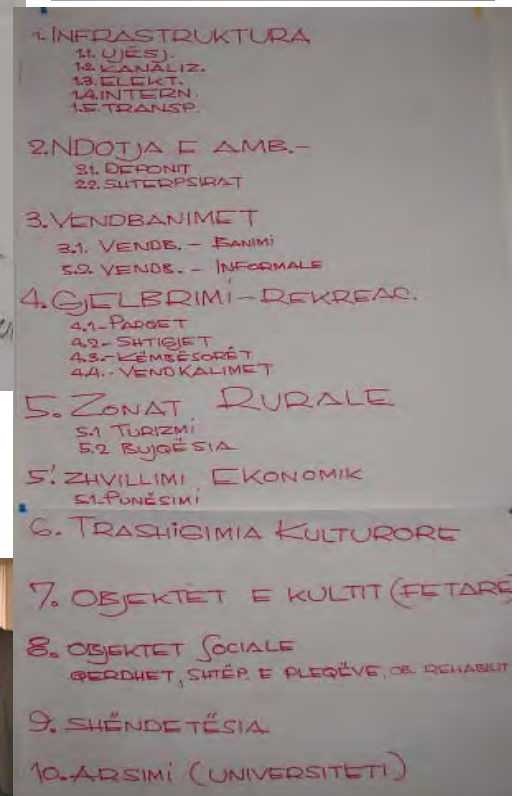
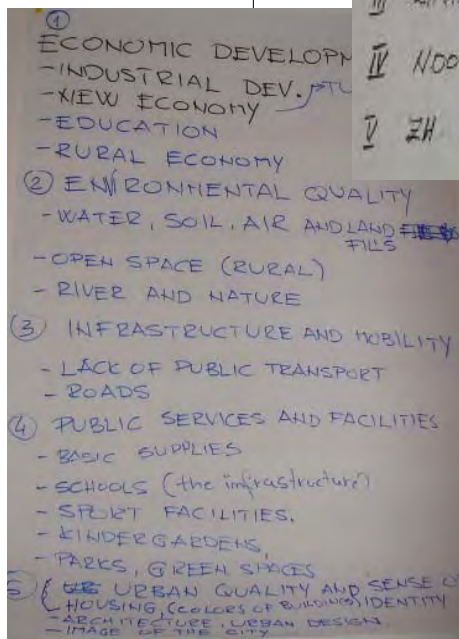
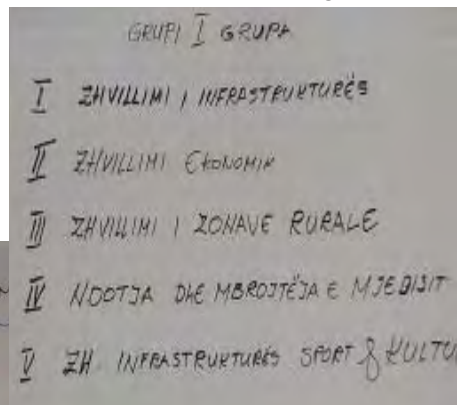
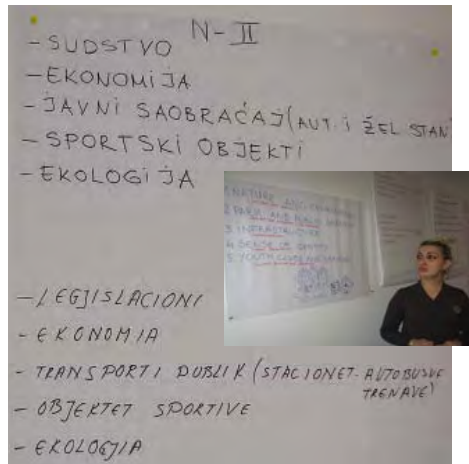
Grupe raspravljaju odabiranje najznačajnijih tema za Mitrovicu.

Najznačajnije teme za Mitrovicu:

1. Nov Privredni Razvoj
2. Kvalitet Životne Sredine
3. Infrastruktura i mobilnost
4. Javne Usluge i Postrojenja
5. Urbani Kvalitet i Osećaj Identiteta

Prioritetne teme za neke od grupa.

MITROVICA SADA – SWOT ANALIZA

SWOT analiza (Snage, Slabosti, Mogućnosti i Pretnje) je izvršena od strane 5 grupa na pojednostavljen način za jednu od odabranih tema.

Slabosti i Mogućnosti

Svaka grupa je istakla jednu listu problema i mogućnosti u vezi sa specifičnom temom grupe.

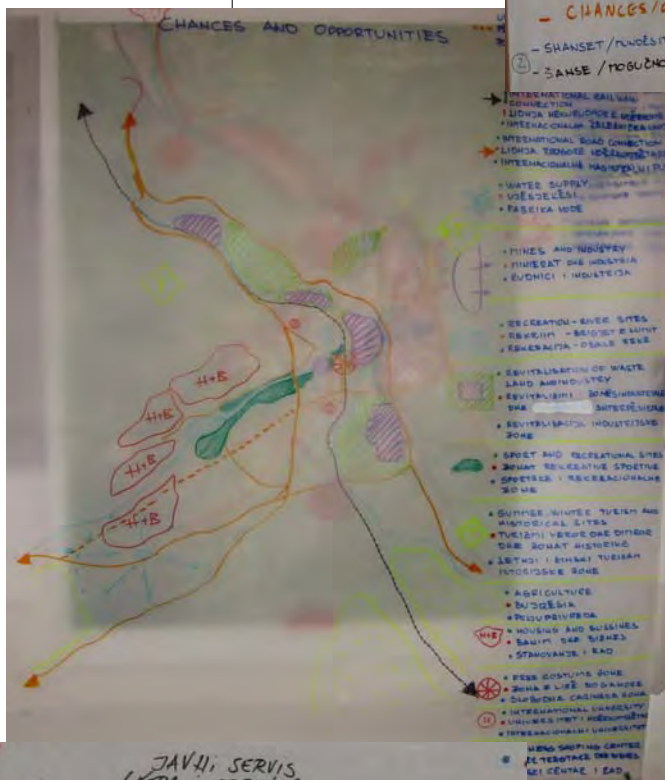

**PER TOPIC
PËR TEMË
ZA GLAVNU TEMU**

- PROBLEMS TO SOLVE
- PROBLEMET PËR TË U ZGJECHUR
- PROBLEMA ZA RËZGJECHUR

CHANCES/OPPORTUNITIES TO TAKE

- SHANSET/RËNDËSITË GË MUND TË MËRRËN
- SHANSE/MOGËCNOSTI

**ZHVILLIMI I EKONOMIK
EKONOMSKI RAZVOJ**

- 1) TREPÇA MOAKTIVE
- 2) PRIVATIZIMI OBJEKTEVE
- 3) INFRASTRUKTURA E DOBËT RURALE NË ZONAT
- 4) MUNDËSITË E KAPACITETEVE TË DOBËTA PËR ZHVILLIMIN E NËN
- 5) MOS ORGANIZIMI DHE MOS ZHVILLIMI I BUDGËSISË.
- 6) INSTITUCIONET BANKARE
- 7) SHËRBITMET DHE KAPACITETET E DOBËTA HOTELIERE

- 1) AKTIVIZIMI I DISA NËVËSIVE TË KOMBINIMIT TREPÇA
- 2) SHPËRITIMI I PRIVATIZIMIT DHE TRANSPARENCA NË PRIVATIZIM.
- 3) INVESTIME NË INFRASTRUKTURË KU MUNDËSON ZHVILLIMIN E TURIZMIT, BUDGËSISË, ELEKTORISË
- 4) NGRITJA E KAPACITETEVE PËR EDUKIM DHE KRIZIMIN E MUNDËSIVE PËR TËRHEQJEN E INVESTITORËVE PËR N.M.H.
- 5) ORGANIZIMI I BUDGËVE NË NGRITJEN E KAPACITETEVE DHE FORMIMIN E KOOPERATIVËVE.
- 6) PËRMIRËSIMI I KUSHTEVE KREDITORE
- 7) NGRITJA E KAPACITETEVE HOTELIERE DHE HAPJA E SHOGATËVE TURISTIVE PËR PREZENTIMIN I JAKT KOSOVARËVE.

JAVLI, SERVIS (VODA I STRUJJA)

PROBLEH JAVLIQJ SERVISI, PËR SIEGA VIDE I STRUJE, MOJE BITI REJCH: (IZGRADITJA HAPËSIA KANALIDA ILLI PROJËKCHEN RAPHËCHËTA TUMTË SHALLICE U JIPARIL ELIMINIJALËM GUBITARA VIDE U SARUJ HRESI (SARË STARE I I PËRTRAPJE CEVI).

PROBLEH SA STRUJËN HAPËSIAE USLED OGRANICËNË KAPACITËTA ELEKTRIKE U OPËLËU ODËAVAJËE TË TËJËCHË KANALIZACIJE DHE HRESËE I QËNËO TË JËRËCHË JE VËRËJO ZBËG OÇUVANJA JËVOTHE SREDINË. REJCHËE SA OVAË PROBLEH JE IZGRADITJA KANALIZACIONË KOLEKTORA.

- **SHËRË** - PROBLEH OGRANICËNËQ TËOSTORA KËSITI IZGRADITJËN QËNËH OBJEKTA I ADERUAT. HËH OPRËNANËJOM ISTIA. ISTË VAZI I SA OPRËNANË STA.

- **PARKËVI** - IZHËTANËJËN BEZPRANËO TË DËGJËLËTËH OBJEKTA, DËMËJA JE HËA TËOSTORË RËI JE SHËRËCHËA JËRË LËKË PËRTRAVITI U PARKËVE.

- **URBANËI DËRËNË** - SHËRËNËI LËGLED GRADË, ZËRËHËJËTAVËNO SË MOJË RËSITI TRAVILLANËI I LËMËRËLËOM LËPOTREBOM BËJA VËOMA PËRËTUPËCHËO, U ULAGANËCH RANËE SHËGË GRADËNËA, SËRË SË HËA.

- **RËSHAVANËE PROBLEMA JAVLIQJ SERVISI** TË JAK OPSTËTËE I ORGANËA HËA JËVËO DËRËNËE (KËNËI SHËRËCHËA).

IDENTIFIKIMI I OBJEKTEVE

- 1) MINIERA, FLOTACIONI, DHE SHKRËTORDA
- 2) RAJONI I SHAËS, KALAJA E ZËVEÇANIT DHE BRIGJET E LUMIT I BËR.
- 3) TREGU I BAGËTIVE DHE FABRIKA E TËGËLLAVË NË ZHITKËVË.

Planeri rade na vizualnom integrisanom SWOT-u svih 5 tema

MITROVICA SADA — SWOT ANALIZA

Rezultati SWOT analize iz svake grupe su predstavljeni u plenarnoj seanci

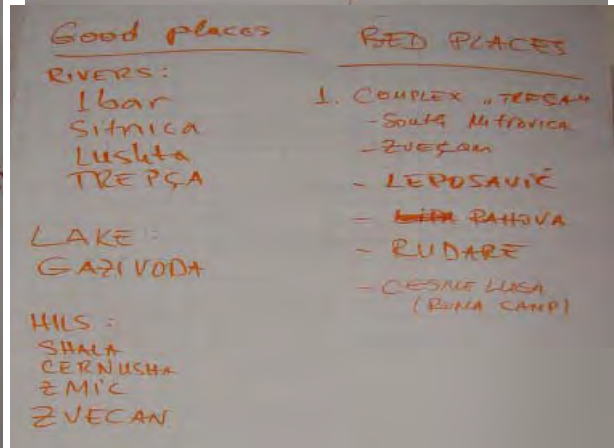
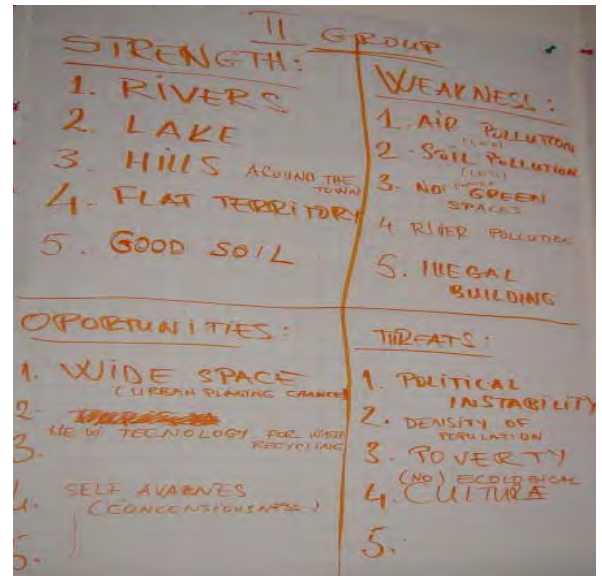
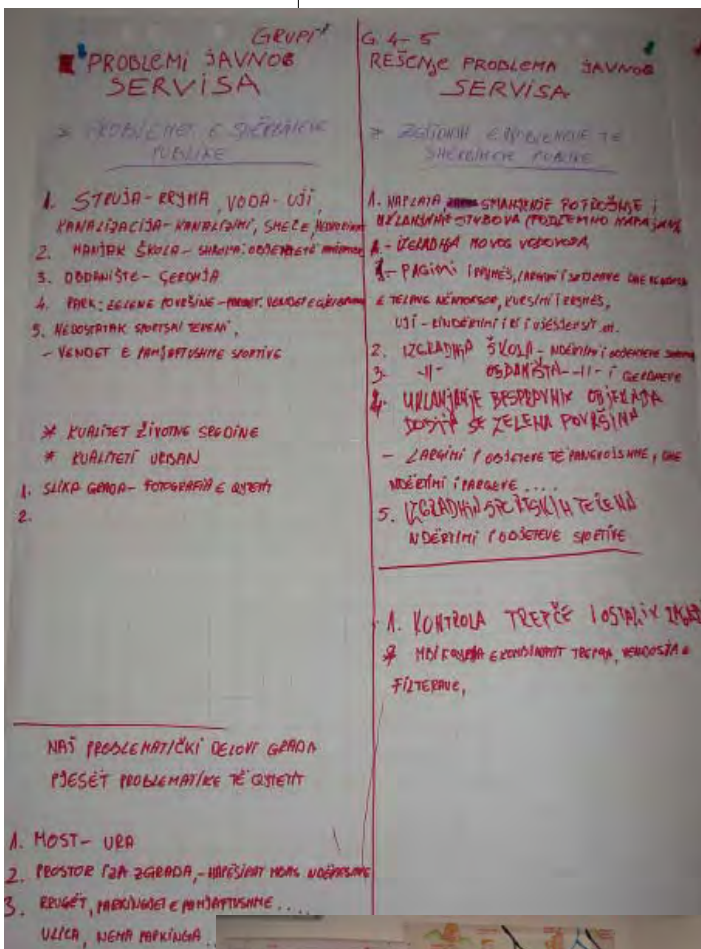
- nizak kapacitet rekreativnih objekata

Istaknute slabosti su bile:

- Zagađivanje sredine,
- zagađivanje obala reka,
- nedostatak javnih usluga i deponija,
- neaktivnost Trepče,
- slaba infrastruktura,
- neaktivnost poljoprivrede
- bankarske institucije, i

Istaknute mogućnosti:

- poboljšanje putne mreže,
- međunarodna železnička veza,
- vodovodni sistem,

- industrija i rudnici,
- rekreacija na obalama reka,
- letnji i zimski turizam,
- poljoprivreda,
- oživljavanje nekih delova Trepče,
- nova ulaganja u infrastrukturi, koja će doprineti poboljšanju turizma
- poljoprivreda i stočarstvo
- izgradnja obrazovnih kapaciteta

MITROVICA SUTRA – VIZIONISANJE

Tokom nastavka radionice, grupe su bile željne da rade na izjavi vizije i sloganu.

Ideje iz SWOT analize su proširene na vežbama vizionisanja. Svaka grupa je radila na određivanju izjave vizije, slogana i logoa Mitrovice budućnosti, zasnovanoj na temi svoje grupe. Posle toga je svaka grupa je predstavila svoje vizije i slogane plenarnoj grupi.

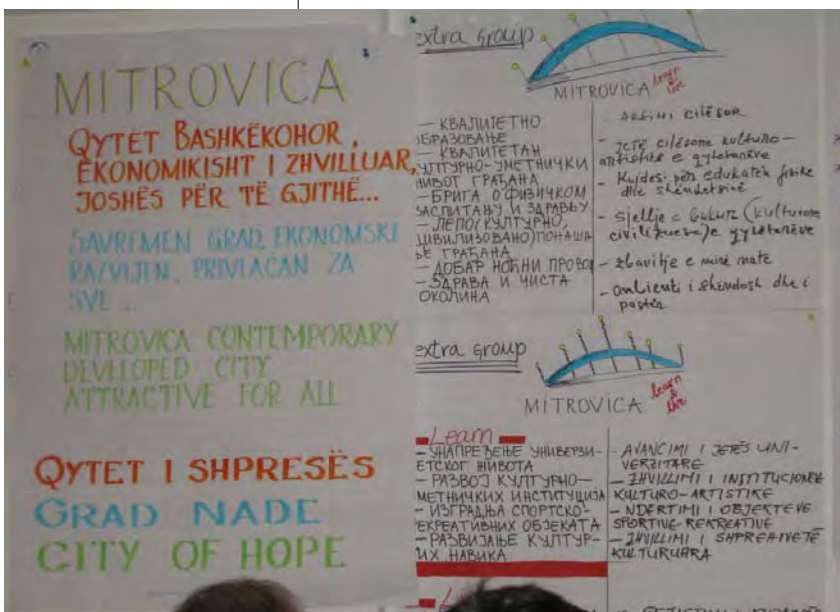

Jedna od vizija:

“Nebo puno ptica, reke pune riba, polja puna zelenila”.

U zavisnosti od teme grupa, izjave i slogani grupa su bili različiti, kao: za Grad Reka – “neba puna ptica, reke pune riba, polja puna zelenila”, dok za Grad Kristala – “tamo gde se rude i reke susreću sa tradicijom i kulturom”, koji je odabran kao najbolji slogan.

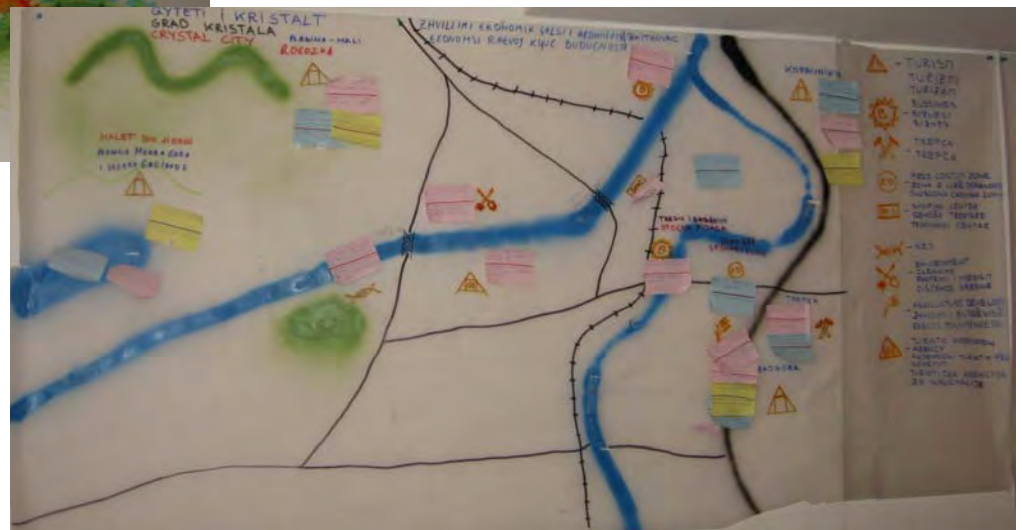
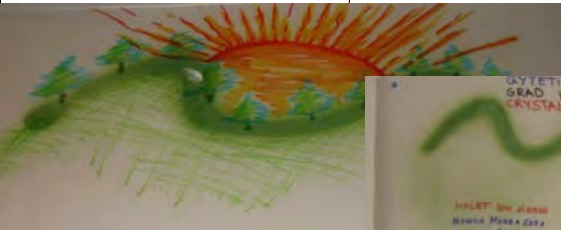
MITROVICA 2022.
 GRAD TOLERANÇIÇE I ÇKON RAZ-
 STABIÇIÇI
 GRAD U KOTË HEÇËNO BRUÇIÇIÇI...
 * Qytet tolerant, dhe ekonomia shpirtore.
 * Qyteti me të cilin nuk do të shpërthim për...

Predstavljanje izjava vizija i slogana je izvršeno od strane svake grupe.

MITROVICA SUTRA – CRTANJE VIZIJA

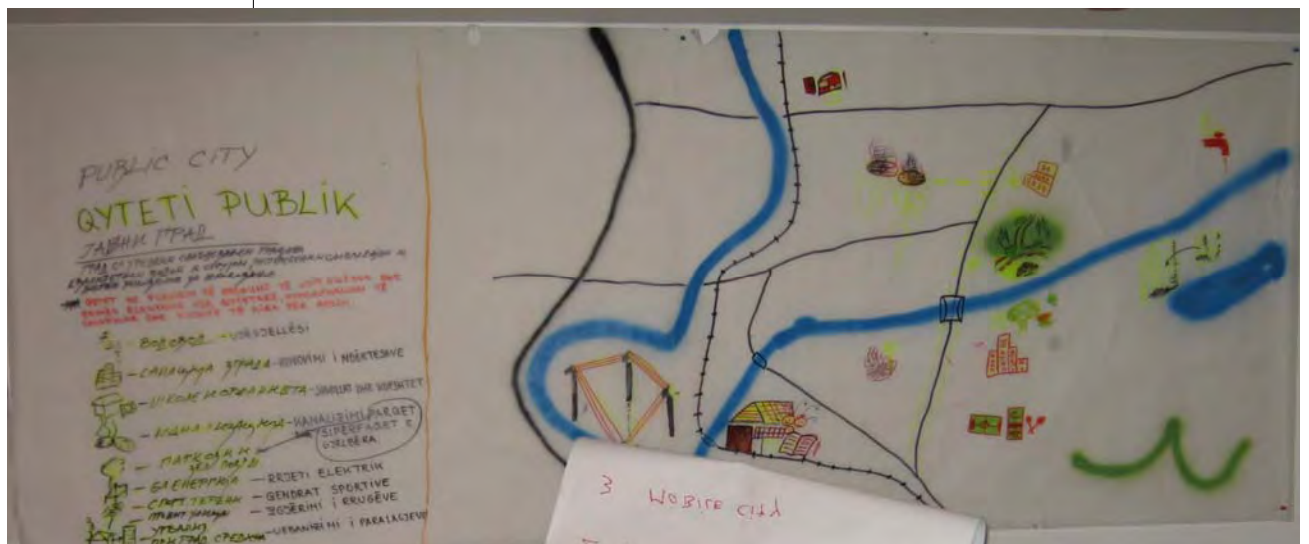
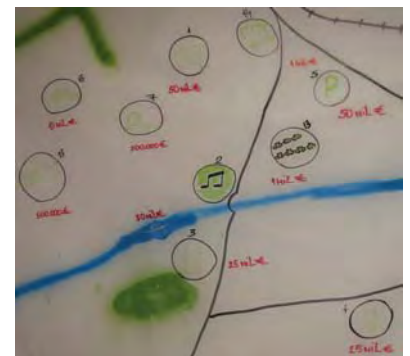
Sa reči ka crtežima – vizuelizacija budućih aktivnosti.

Mitrovica:

**Grad Kirstala,
Grad Reka,
Mobilni Grad,
Javni Grad,
Grad Kulture,
Grad Riznice.**

Ideje iz vežbi vizioniranja su prenete na vizuelni medij velikih neformalnih tematskih mapa grada, figurativno nazvane kao:

1. Grad Kristala – Privreda
2. Grad Reka – Sredina
3. Mobilni Grad – Saobraćaj
4. Javni Grad – Javne usluge
5. Grad Kulutre – Kultura
6. Grad Riznice – (grupa planera) obuhvatila je sve teme.

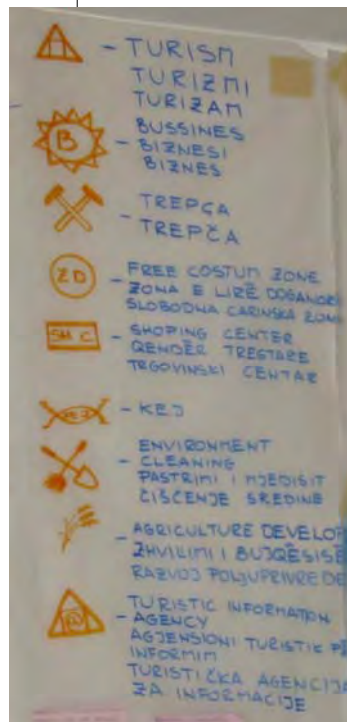
Grupe su stvorile lepe crteže i raznobojne karte. Kada su ideje bile prenete na neformalne mape, raznobojne beleške su upotrebljene da bi se pokazalo da li su te aktivnosti, kratkoročne, srednjoročne (5 godina) ili dugoročne (15 godina). Oni su, takođe istakli projekte koji bi se mogli preduzeti od strane grupa komuniteta, lokalne administracije i agencije centralne vlade.

MITROVICA SUTRA – CRTANJE VIZIJA

Predlozi za projekte obuvataju:

industrijsku revitalizaciju, stvaranje novih zelenih džepova u centru grada i sadnja tri drveta po stanovniku.

Kratkoročni i srednjoročni projekti (5 godina) obuhvaćaju:
 Revitalizacija industrijskih i zelenih zona,
 Čiste industrije i razne rekonstrukcije,
 Novi sistem otpadnih voda,
 Revitalizacija obala reka,
 Stvaranje novih zelenih pojasa u centru,
 Sadnja drveća (3 drveta po stanovniku),
 Razvoj turizma (Jezero Gazivoda, Šaljska Brda),
 Poboljšanje postojećih puteva,

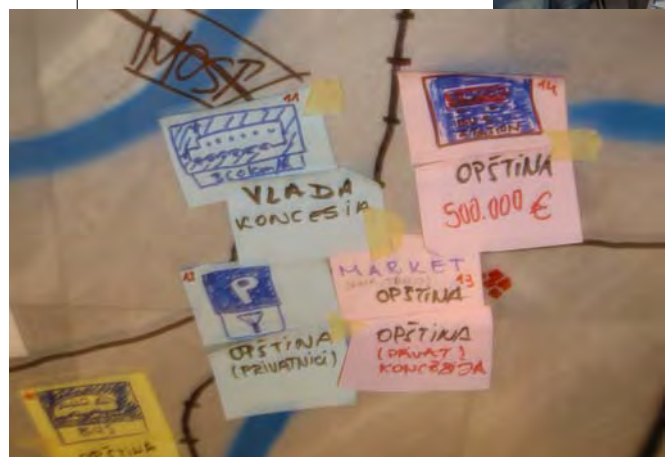

Implementacija sistema parkiranja,
 Železnička/Autobuska stanica,
 Parkiralište sa tržnicom,

Osnovne usluge kao što su nove škole i obdaništa, Poboljšanje ruralnih zona, Organizovanje kulturnih događaja.

Dugoročni projekti (15 godina) obuhvaćaju: Brze pruge, Poboljšanje postojećih i izgradnja modernih autoputeva, Izgradnja žičare, Izgradnja nove elektrane (centralna vlada), Osnivanje jedne zajedničke biblioteke i muzeja pored Kulturnog centra, Biciklističke staze.

Bilo je samo nekoliko suprotnih tačaka među grupama. Najvažnije suprotstavljajuće tačke su bile oko lokacije zagađujućih industrija i postavke velikih industrijskih zona unutar grada.

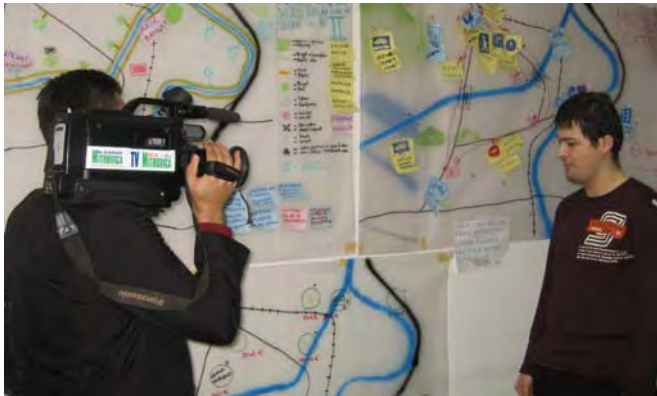
Postavljene beleške predstavljaju buduće aktivnosti i investicije – sa roza bojom one kratkoročne/malim troškovima, žutom bojom za srednjoročne (5 godina) i sa plavom bojom za veće, dugoročne projekte/ velike investicije.

MITROVICA SUTRA-FINALNA PREZENTACIJA

Finalna prezentacija radionice je održana u Makedonskom Centru za Međunarodnu Saradnju (MCIC) gde su vizuelne mape, SWOT analize, saglasne tačke i tačke suprotavljanja, Slogan i Vizija predstavljene celoj grupi kao i predstavnicima SIDA-e, OEBS-a i MCIC-a koji su prisustvovali događaju.

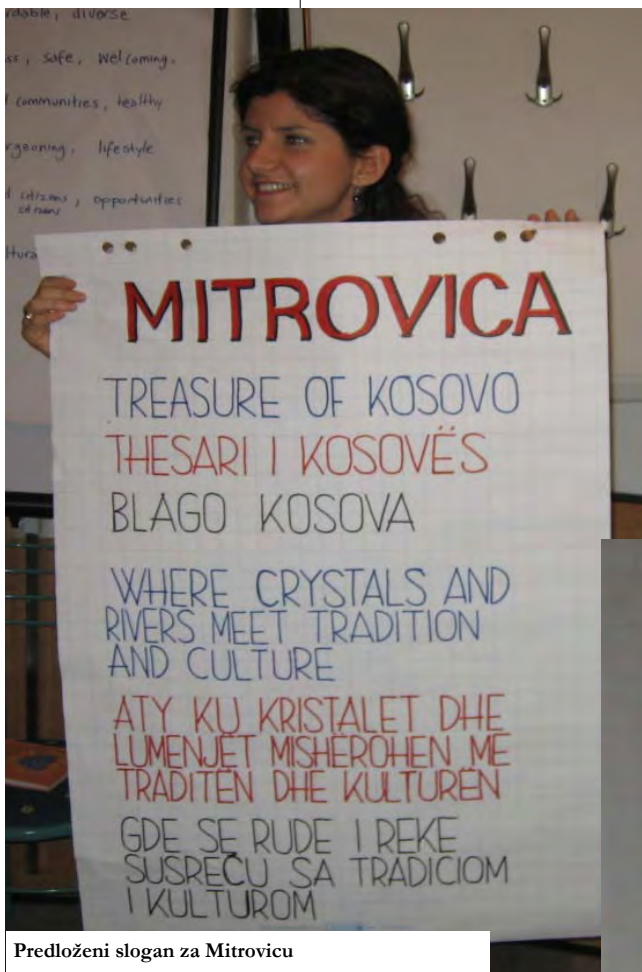
POSTSCRIPT

U bilo kojoj situaciji kao što je ova, uvek postoji određeni stepen politizacije, iako je bilo usaglašenih napora u toku ove radionice da se svi pridržavaju navedenih i usvojenih smernica koje su predviđale da se ne vode političke diskusije i da se razmatraju samo mogućnosti poboljšanja životnog okruženja u Mitrovici. Radionica ni na koji način nije bila povezana sa procesom izrade opštinskog i urbanog razvojnog plana (ORP/URP), i UN-HABITAT nije direktno uključen u ovaj proces u Mitrovici.

Međutim, ipak je primećen opšti nedostatak transparentnosti od strane opštine Mitrovica, pri čemu su učesnici iz oba dela grada iskazali neznanje o procesu ORP/URP i angažovanje kompanije za ovu svrhu. Učesnici sa severa su zahtevali da se ovom izveštaju doda postscriptum u kome će biti izneto nezadovoljstvo zbog nepostojanja konsultacija i uključivanja građana i profesionalaca sa severa. Oni su pored toga tražili razjašnjenje i rešavanje ovih pitanja u najboljem interesu svih zainteresovanih strana i nagoveštavajući da neće učestvovati u daljem procesu prostornog planiranja sve dok se ne bude stvorila nova opština Severne Mitrovice.

Posle ovog zahteva UN-HABITAT je pomogao u dobijanju informacija iz opštine Mitrovica o procesu planiranja i projektu ORP/URP i ove informacije su prosledene partnerima iz građanskog društva i učesnicima iz oba dela grada. UN-HABITAT je posvećen nastavljanju rada sa zajednicama i profesionalcima iz oba dela Mitrovice, fokusirajući se na konkretna pitanja kao što su mobilnost i izgradnja kapaciteta i traženje najboljeg puta napred u svetlu novog zamaha koji je stvorio Ahtisarijev paket.

MITROVICA— IZJAVA VIZIJE I SLOGANA

Predloženi slogan za Mitrovicu

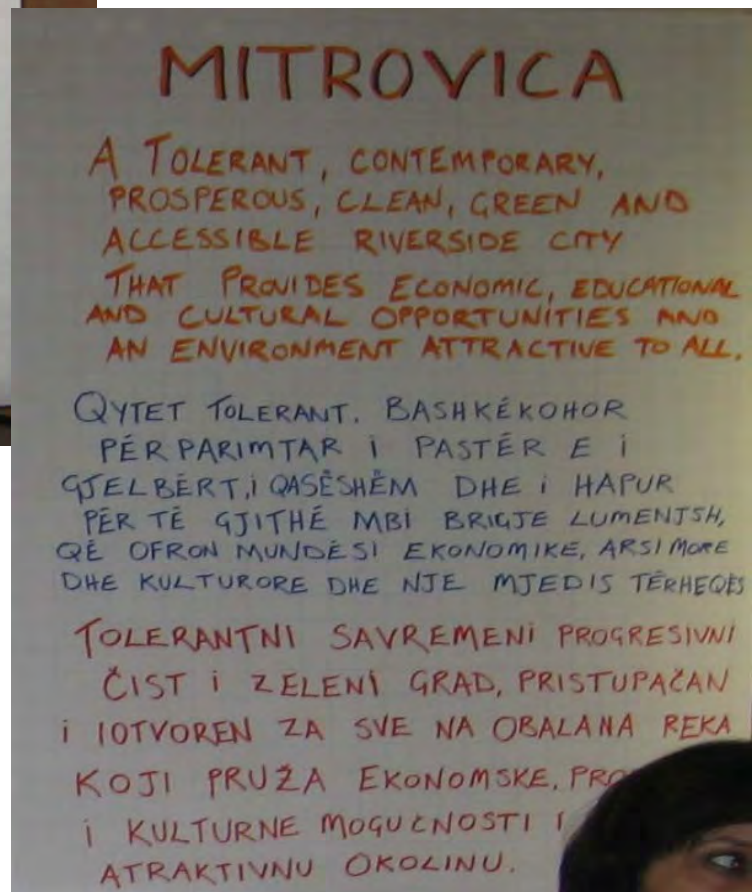

Rad i rezultati iz ove radionice će biti deo jednog tekućeg procesa.

Drugi korak će biti jedna javna rasprava koja će uključiti širu javnost, gde se ove ideje mogu raspravljati od jednog većeg dela zajednice.

Rešenje za Logo grada

Predložena vizija za Mitrovicu

PRIZNANJE

Program podrške opstinama za prostorno planiranje koji primenjuje UN-HABITAT finansiran je od strane SIDA-e i podrzan od strane Privremenih Institucija Vlade Kosova.

Radionica je podržana od strane OEBS-a, Friedrich Ebert Stiftung i Makedonskom Centru za Međunarodnu Saradnju.

